

Bijdrage van Heemschut, raadsvergadering Weesp 23 juni 2015

Namens de commissie Noord-Holland van Erfgoedvereniging Bond Heemschut richt ik mij vanavond tot u. Mijn naam is Karel Loeff en ik ben directeur van de Bond Heemschut, een particuliere vereniging die zich inzet voor de waardering, bescherming en de instandhouding van cultureel erfgoed. Dat doen wij sinds 1911 in heel Nederland, met zo'n 130 vrijwilligers en bijna 5.000 leden die onze doelstelling ondersteunen.

Vanavond spreekt u zich uit over het voorstel over de stedenbouwkundige kaders voor de herontwikkeling van de Laurentiuskerk. Ik ben er van overtuigd dat iedereen van u de waarde van dit 19de eeuwse kerkgebouw voor Weesp zal erkennen. De kerk is een 'landmark', niet alleen binnen het Beschermd Stadsgezicht maar ook ver daarbuiten.

Niet voor niets is de kerk vanwege onder meer deze waarde aangewezen als beschermd monument. Dat betekent dat zonder vergunning sloop of aanpassing niet mogelijk is. Het voorliggende stedenbouwkundig plan beoogt het in stand houden van de toren en twee traveeën. Daarnaast blijven de pastorie en een groot deel van de pastorietuin qua sfeer in stand.

Deze laatstgenoemde twee uitgangspunten vinden wij uiteraard zeer positief. De kerk werd gebouwd met een pastorie en de tuinaanleg maakt onderdeel van het complex. Het is derhalve als ensemble van waarde, niet alleen voor de directe omgeving, maar ook als referentie naar de straks verdwenen functie van het gebouw.

Ons bezwaar richt zich op het uitgangspunt dat behoudens de toren slechts twee traveeën gehandhaafd blijven. Wij achten een dergelijke amputatie van dit karakteristieke, beschermde monument onaanvaardbaar.

Onze vereniging is op de hoogte van de verschillende studies die zijn verricht naar de funderingstoestand. Wij zijn ook bekend met het kostenaspect dat wordt ingeschat om te komen tot herstel van de fundering, alsmede de verschillen van inzicht hierover.

De discussie over de totale herontwikkelingskosten en daarmee de haalbaarheid van het plan is niet los te koppelen van de verkoopprijs van de kerk door het Bisdom aan de ontwikkelaar. Een positieve hetzij negatieve waarde van het gebouw, het aantal te realiseren woningen, de bouwkosten en de opbrengst van de woningen spelen daarin een rol. Hierover lezen wij weinig tot niets in de stukken, dan wel vinden wij alleen subjectieve, niet nader onderbouwde informatie. Het Bisdom heeft uiteraard een belang bij een hoge de opbrengst van het gebouw, c.q. de grond. De ontwikkelingscombinatie heeft belang bij de opbrengst van de woningen. Wij zijn alles overziend niet overtuigd dat er geen andere mogelijkheid is dan in te stemmen met sloop van het grootste deel van de kerk. De op pagina 8 genoemde hoogte van de doorberekening van kosten van funderingsherstel bij de inbouw van appartementen in de kerk trekken wij in twijfel.

Ook de argumentatie dat andere organisaties die zich inzetten voor herbestemming zouden zijn afgehaakt, vinden wij voorbarig. Korthedshalve verwijzen wij hiertoe naar de reactie van de Reliplan in De Erfgoedstem van 6 juni, waarin deze organisatie stelt dat herbestemming op basis van hun 24-jarige ervaring prima haalbaar is.

In tegenstelling tot het college is onze vereniging voorts niet overtuigd dat dit plan recht doet aan het gebouw zelf en de bijzondere locatie. Wij worden hierin gesterkt door het gegeven dat de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, die in het kader van de waarde van het gebouw (een ankerpunt binnen

het Beschermd Stadsgezicht) negatief heeft geadviseerd ten aanzien van de sloop. Dit advies van omstreeks 6 juni zien wij niet bij de stukken en zouden wij gaarne ter inzage krijgen.

Ten tweede zien wij bij de stukken geen advies van de welstands- en monumentencommissie. Omdat het hier een grootschalige sloop en ingreep in het Beschermd Gezicht betreft dient de commissie naar onze mening vooraf advies te geven. Wij vragen uw commissie waarom dit niet is gebeurd dan wel er geen advies bij de stukken is gevoegd.

Tenslotte vinden wij het zorgelijk dat uw commissie onder druk wordt gezet om in te stemmen met het voorliggende voorstel omdat anders fase C: sloop, in gang zou treden. Letterlijk staat er dat 'als uw Raad niet kan instemmen met de voorgestelde set van kaders' sloop vanwege een onveilige situatie zou dreigen. Wij willen u hierbij nog wijzen op de –in de nieuwe erfgoedwet expliciet op te nemen- instandhoudingsverplichting voor eigenaren van monumenten. Indien van een onveilige situatie sprake van mocht zijn, vragen wij uw commissie om bij het college aan te dringen op aanschrijving van de eigenaar in het kader van de instandhoudingsverplichtingen rond beschermde monumenten. Wij zijn gaarne bereid u hiertoe te informeren en u inzicht in de bijbehorende jurisprudentie te geven.

Concluderend:

Wij zijn van mening dat uw commissie eenzijdig wordt geïnformeerd en vragen uw commissie om uitstel te bewerkstelligen om de mogelijkheden nader te laten onderzoeken en de adviezen van alle relevante partijen bij uw besluitvorming te betrekken.

Tot besluit doen wij op uw commissie een appèl. Het centrum van Weesp leidde jarenlang een kwijnend bestaan. Door de groeiende economie in Nederland en de Randstad stijgen de woningprijzen in Amsterdam en is de Metropoolregio inmiddels werkelijkheid geworden. Erfgoed vormt bij de vestigingsfactoren voor nieuwe inwoners een belangrijk uitgangspunt. Nieuwe inwoners kiezen voor een locatie met uitstraling. Dat vertaalt zich in de huizenprijzen. Ons uitgangspunt is dat het behoud van het volledige casco van de Laurentiuskerk het kader zou moeten zijn voor herontwikkeling. Alleen daarmee blijft de identiteit van Weesp voldoende behouden en de waarde van het Beschermd Stadsgezicht en daarmee van Weesp voldoende in tact.